

ASIA Broilerin kasvatustoimintaa koskeva ympäristölupa, Seinäjoki.

HAKIJA Ylibut ky
Kosolantie 183
61440 Untamala

ELÄINSUOJAN TOIMINTA JA SIJAINTI

Hakemus koskee broilereiden kasvatustoimintaa ja sen laajentamista. Tilalla on nykyisin 25 500 broilerin kasvattamorakennus. Broilerin kasvatustoimintaa laajennetaan rakentamalla uusi broilerikasvattamo noin 190 metrin etäisyydelle nykyisestä broilerikasvattamosta. Uuteen broilerikasvattamoon tulee tilat 54 000 broilerille. Laajennuksen jälkeen tilalle tulee yhteensä 79 500 broileria.

Hakemuksen mukaan laajennushankkeen toteutuessa Yliuoman Maatalousyhtymä lopettaa lihanautojen kasvatuksen tilalla. Lihanutakasvattamossa on tilat 110 lihanaudalle (lihanautoista 11 kpl on alle 6 kk).

Nykyinen broilerikasvattamo ja lihanutakasvattamo sekä rakennettava broilerikasvattamo sijaitsevat Seinäjoen kaupungin Untamalan kylässä tilalla Yliuoma 743-439-5-80.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Toiminta on ympäristölupavelvallinen ympäristönsuojelulain 28 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin kohdan 11 a mukaan, koska kyseessä on vähintään 10 000 broilerille tarkoitettu eläin-suoja. Ympäristönsuojelulain 28 §:n 3 momentin mukaan luvan saaneen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun olennaiseen toiminnan muuttamiseen on oltava lupa.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 11 a kohdan nojalla eläinsuojan ympäristölupa-asian ratkaisee aluehallintovirasto.

Tämän päätöksen ympäristönsuojelulain mukaisena valvontaviranomaisena toimii Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

ASIAN VIREILLETULO

Ympäristölupahakemus on tullut vireille Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa 2.10.2013.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta on 25.3.2011 myöntänyt ympäristöluvan toiminnan muuttamiselle kalkkunoiden kasvatuksesta (6 000 kalkkunan kasvattamo) broilerien kasvatukseen. Ympäristölupa on myönnetty enintään 25 500 broilerille.

Korkein hallinto-oikeus on 8.1.2002 antamallaan päätöksellä kumonnut Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen ja saattanut voimaan Seinäjoen seudun terveystyöryhmän ympäristölautakunnan 9.9.1999 tekemän päätöksen, jolla yhtiön hakemus kalkkunankasvatustoiminnan laajentamisesta 6 000 kalkkunasta 14 000 kalkkunaan on hylätty.

Nykyisen broilerikasvattamon lounaispuolella sijaitsevalle nautakasvattamolle Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta on 28.2.2007 myöntänyt ympäristöluvan enintään 110 lihanaudalle.

Toiminta sijaitsee haja-asutusalueella maa- ja metsätalousvaltaisella alueella eikä alueella ole voimassa asema- tai yleiskaavaa.

TOIMINNAN SIJAINNATILANNE JA SEN YMPÄRISTÖ

Nykyinen ja rakennettava broilerikasvattamo sijaitsevat Seinäjoen kaupungin Untamalan kylässä. Seinäjoen kaupungin keskusta sijaitsee noin 32 km:n etäisyydellä etelään ja Ylistaron keskusta noin 14 km:n etäisyydellä lounaaseen. Eläinsuojien lähiympäristö on pelto- ja metsäaluetta. Nykyisen broilerikasvattamon lounaispuolella sijaitsee Yliuoman maatalousyhtymän lihanautakasvattamo.

Lähimmät kolme naapurin vakituista asuinrakennusta sijaitsevat nykyisestä broilerikasvattamosta noin 160 metrin, noin 215 metrin ja noin 360 metrin etäisyydellä. Lähimmät kuusi vapaa-ajan rakennusta sijaitsevat noin 85 metrin, noin 105 metrin, noin 120 metrin, noin 140 metrin, noin 180 metrin ja noin 190 metrin etäisyydellä nykyisestä broilerikasvatta-

mosta. Muut naapurien asuinrakennukset sijaitsevat yli 360 metrin etäisyydellä nykyisestä broilerikasvattamosta.

Lähimmät kolme naapurin asuinrakennusta sijaitsevat noin 200 metrin, noin 250 metrin ja noin 390 metrin etäisyydellä rakennettavasta broilerikasvattamosta. Lähimmät seitsemän vapaa-ajan rakennusta sijaitsevat noin 230 metrin, noin 270 metrin, noin 320 metrin (2 kpl), noin 340 metrin (2 kpl) ja noin 370 metrin etäisyydellä. Muut naapureiden asuinrakennukset sijaitsevat yli 480 metrin etäisyydellä rakennettavasta broilerikasvattamosta.

Nykyinen broilerikasvattamo sijaitsee Lamminkankaan pohjavesialueen rajalla. Rakennettava broilerikasvattamo sijoittuu Lamminkankaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Lähimmät vesistöt, Untamalanluoma ja Valakijärvi, sijaitsevat noin 600 metrin ja noin kilometrin etäisyydellä nykyisestä broilerikasvattamosta ja noin 430 metrin ja noin 910 metrin etäisyydellä rakennettavasta broilerikasvattamosta.

ELÄINSUOJAN TOIMINTA

Eläintilat ja tuotanto

Tilalla on nykyisin 25 500 broilerin kasvattamorakennus. Broilerin kasvatustoimintaa laajennetaan rakentamalla uusi broilerikasvattamo noin 190 metrin etäisyydelle nykyisestä broilerikasvattamosta. Uuteen broilerikasvattamoon tulee tilat 54 000 broilerille. Laajennuksen jälkeen tilalle tulee yhteensä 79 500 broileria. Hakemuksen mukaan laajennushankkeen toteutuessa Yliluoman Maatalousyhtymä lopettaa lihanautojen kasvatuksen tilalla. Lihanautakasvattamossa on tilat 110 lihanaudalle (lihanautoista 11 kpl on alle 6 kk).

Tilalla kasvatetaan broilereita 6-7 kasvatuserää vuodessa. Poikaset tuodaan alle päivän vanhoina untuvikkoina kasvattamoon, jossa niitä kasvatetaan kuivikekerroksen päällä 35-39 vuorokautta. Kasvattamon sisälämpötila on aluksi +33 astetta, josta sitä alennetaan vähitellen loppukasvatuksen vaatimaan +20 lämpötilaan. Teuraaksi viennin jälkeen kasvattamot tyhjenetään lannasta, pestään ja desinfioidaan.

Tilalla tuotetaan lihaa laajennuksen jälkeen noin 850 000 kg/vuosi. Käytövesi toimintaan otetaan Untamalan Vesi Oy:ltä.

Lannan ja jätevesien varastointi

Broilerikasvattamoiden lannankäsittely tapahtuu täyskuivikepohjalla. Kuivikepohjien pinta-ala on yhteensä noin 4 316 m². Kuivikkeena käytetään turvetta ja kutteria. Kuivikekerroksen paksuus on noin 3 cm. Kuivikepohjat tyhjenetään jokaisen kasvatuserän jälkeen noin 6-7 kertaa vuodessa ja kuivikelanta varastoidaan lantalaatalla. Olosuhteiden sallissa lanta levitetään peltokasveille välittömään hyötykäyttöön ilman välivarastointia.

Lantalaatta sijaitsee noin 730 metrin etäisyydellä rakennettavasta broilerikasvattamosta (tilalla Yliluoma 743-439-5-80). Lantalaattaa laajennetaan siten, että laajennuksen jälkeen laatan pinta-ala on noin 1 219 m². Lantalaatan ja sen laajennusosan pohja on asfalttibetonia. Lantalaatan yhdellä reunalla on noin metrin korkuinen betoniseinä. Lantalaatan pohja kallistaan laatan keskiosaa kohti.

Broilerikasvattamoiden pesu tapahtuu painepesuripesuna. Nykyisen broilerikasvattamon pesuvedet johdetaan noin 90 m³:n betoniseen umpisäiliöön, joka on katettu betonikannella. Rakennettavan broilerikasvattamon yhteyteen tulee yli 81 m³:n umpisäiliö pesuvesille. Rakennettavan kasvattamon sosiaalitulojen jätevedet tullaan johtamaan erilliseen umpisäiliöön (noin 5 m³). Nykyisen broilerikasvattamon WC-tiloja ei käytetä, mutta sosiaalitulojen jätevesien johtaminen on järjestetty kasvattamon pesuvesisäiliöön.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

Lanta käytetään pelloilla lannoitteena. Tilalla on käytettävissä peltoa lannanlevitykseen yhteensä noin 430,95 ha, josta omaa peltoa noin 60,79 ha, vuokrapeltoa noin 49,68 ha ja sopimuspeltoa noin 320,48 ha. Hake muksen mukaan lannan levityspeltoa sijaitsee pohjavesialueella noin 5 ha. Lannan levityksestä 50 % tapahtuu keväällä ja 50 % syksyllä.

Jätteet

Toiminnasta syntyvät kuolleet eläimet (noin 7 t/vuosi) toimitetaan Honkajoki Oy:lle. Tilalla on pakastimet kuolleiden eläinten tilapäistä säilyttämistä varten. Kierrätettävät jätteet toimitetaan Lakeuden Etapin Ylistaron jäteasemalle. Vaaralliset jätteet (noin 90 kg/vuosi) toimitetaan jäteasemalle. Kaatopaikkajätteet (noin 750 kg/vuosi) toimitetaan Lakeuden Etappi Oy:lle.

Polttoainesäiliöt ja kemikaalit

Tilalla on noin 3 000 litran ja noin 1 500 litran polttoainesäiliöt koneiden polttoaineille. Säiliöt ovat suoja-altaallisessa lukitussa ja katetussa tilassa. Lisäksi nykyisen broilerikasvattamon yhteydessä on 10 000 litran polttoainesäiliö, joka on sisätiloissa. Suunnitteilla olevaan broilerikasvatukseen tulee noin 10 000 litran öljysäiliö varalämmitysjärjestelmää varten. Tilalla säilytetään muita öljytuotteita enintään 500 litraa konesuojassa.

Broilerien kasvatuksessa käytetään vain vähäisiä määriä voiteluaineita ja rasvoja. Juomalinjojen pesuun ja desinfiointiin käytetään hyväksytyjä aineita. Kasvatuserien välissä kasvattamot desinfioidaan tuotantorakennusten desinfiointiin tarkoitetuilla aineilla. Em. aineita säilytetään kasvattamoiden sosiaalituloissa. Torjunta-aineet sekä muut tavanomaiseen vilje-

lyyn käytettävät kemikaalit säilytetään asianmukaisessa lukituissa tiloissa.

Toiminnasta aiheutuva liikenne

Kasvatettavat linnut tuodaan kuorma-autolla kasvattamon ovelle, josta ne siirretään sisään kasvattamoon. Rehuauto käy tilalla noin viisi kertaa kasvatuserän aikana (35-39 vrk). Teuraskuljetukset toistuvat tasaisin väliajoin 6-7 kertaa vuodessa. Broilerit lastataan kymmeneen rekkaan. Teuraiden lastaus kestää noin 14 tuntia. Kasvattamo tyhjenetään lannasta teuraiden lastauksen jälkeen, jolloin syntyy lannan ajoa ja muuta siivousta noin kahdeksi työpäiväksi. Ennen uusien lintujen tuloa kasvattamoon tuodaan uusi kuivikekerros (yksi rekkakuorma). Raatojen nouto toistuu aina lastauksen jälkeen ennen pesua.

Laajennus mahdollistaa kuivaavan viljasiilon rakentamisen kasvatushallien yhteyteen (viljan kulutus noin 550 000 kg/v). Tilalla ei ole ennestään viljankuivaukseen kalustoa, joten siilon rakentaminen vähentää viljansiirtoajoa, kun kaikki linnuille syötettävä vilja ajetaan pelloilta suoraan kuivaavaan viljasiilon.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Hakemuksen mukaan toiminnan laajentaminen muodostaa hieman broilerin hajun lisääntymistä ympäristöön. Lannan ajomäärät nousevat broilerin määrän suhteessa. Lantaa muodostuu noin 195 m³/tyhjennys. Nykyiseen broilerikasvattamoon on tuotu rehut kolmena eri kertana. Uudessa laajuudessa pystytään tuomaan täysiä rekkakuormia ja niitä tarvitaan noin 5 kpl. Untuvikot tulevat edelleen yhdessä kuormassa. Hankkeen toteutuessa mahdollistuu ns. kuivaavan viljasiilon rakentaminen hallien läheisyyteen, jolloin oman viljan ajo kohdistuu vain syksyiseen puintiaikaan. Hankkeen toteutuessa Yliuoman mty luopuu nautojen kasvatuksesta samalla tilalla. Tämä vähentää huomattavasti traktoriliikennettä, kun esim. säilörehua ei tehdä lainkaan. Myös naudon liete- ja kuivalannan siirrosta muodostuvat liikennehuiput poistuvat. Nautakasvattamo sijaitsee Lamminkankaan pohjavesialueella, mutta nykyinen ja suunnitteilla oleva broilerikasvattamo eivät.

ARVIO PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN SOVELTAMISESTA

Hakemuksen mukaan kasvattamoissa on nykyaikainen olosuhteiden säätöautomaattikka, joka ohjaa olosuhteita haluttuihin arvoihin, jolloin vältetään turhalta ilmastoinnilta ja lämmitykseltä.

Nykyisessä kasvattamossa poistoilmahormit sijaitsevat katolla ja ilmanotto tapahtuu kasvattamon päädyistä. Kasvattamon pohjoispäädyssä sijaitsee 4 kpl ns. jättipuhaltimia (puhaltavat ulospäin). Rakennettavan kasvattamon poistoilma ohjataan pääasiassa katolle poistopuhaltimien kautta (yhteisteholtaan noin 330 000 m³/tunti). Kesäksi ja helleajaksi on

käytössä ns. jättipuhaltimia 4 kpl (yhteensä noin 120 000 m³/tunti). Helteillä ilmaan sumutetaan korkeapainejärjestelmällä vettä lämpötilan alentamiseksi, joka vähentää ilmastoinnin tarvetta. Vesi sitoo myös pölyä. Jos helleaikana ilmankosteus nousee liian korkeaksi, ei sumuttimilla saada toivottua tulosta lämpötilan alentamiseksi, silloin kasvatushalliin täytyy saada ns. tunneli-ilmastointi. Tunneli-ilmastointi toteutetaan kuudella jättipuhaltimella, joista kaksi puhalttaa sisään ja neljä ulos pohjapiirroksen osoittamalla tavalla. Kattopuhaltimien vaatima korvausilma otetaan hallin pitkiltä seinälinjoilta. Arvion mukaan jättipuhaltimia käytetään noin 10 vrk:n ajan kasvatuksen loppuajana, jos ilman lämpötila on liian korkea. Muun ajan riittää poistopuhaltimet katolle. Mahdolliselle helleajalle (toukokuun loppu-syyskuun alku) kohdistuu kaksi teuraserää, joilla tunneli-ilmastointia tarvitaan. Näin ollen jättipuhaltimia käytetään noin 20-30 vrk/vuosi maksimissaan. Olettaen, että hellejaksot osuvat kohtaan kun eläimet ovat suurimmillaan. Broilerit liikkuvat hieman lastaajia ja koneita pakoon lastauksen aikana, mistä syystä sisään puhaltavat puhaltimet tulee sijoittaa hallin siihen osaan, josta broilerit lastataan viimeisenä. Näin varmistetaan viimeisillekin linnuille riittävän hyvät olosuhteet. Puhaltimien sijoittelulla voidaan myös hillitä lintujen liikkumista lastauksen aikana, koska linnut eivät mielellään liiku vastatuuleen.

Olosuhteet pyritään luomaan linnuille kasvatuksen aikana mahdollisimman edullisiksi. Kasvattamo-olosuhteita valvotaan ja säädetään tietokoneohjatusti haluttuihin arvoihin lämpötilan, ilmankosteuden ja hiilidioksidiarvojen mukaan. Tietokone seuraa asetettua lämpötilatavoitetta ja ilmastoinnin asetuksia lintujen iän mukaan. Tietokone huolehtii myös siitä, ettei synny liikaa lämmitystä tai ilmastointia. Tietokone huolehtii myös eliniän mukaan optimaalisen rehujen sekoitussuhteen. Rehutehtaat suunnittelevat parhaat rehukoostumukset eläinten tuotantovaiheiden mukaisesti, joita tilalla noudatetaan, näin vältetään ravintoaineiden liialliselta erittymiseltä lantaan. Viljasta otetaan näytteet ja sitä lisätään kullonkin laadun mukaan tehdasrehuun. Pyritään mahdollisimman alhaiseen rehunhyötysuhteeseen, mikä myös vähentää ravinteita lannassa. Juomavesi linnuille tulee nippalinjoista, joissa on ns. tippakupit varsinnaisten nippojen alapuolella, mikä estää kuivikkeen kastumista ja näin olen ravinteiden haihtumista ilmaan. Lanta tyhjätyään hallista ehjällä kalustolla, jolla minimoidaan lannan tippuminen pihaan ja ajoväylille. Lastausalue on asfaltoitu. Lanta joko levitetään välittömästi kasvien hyötykäyttöön pellolle tai kuljetetaan kompostointilaitalle kompostoitumaan. Urakoitsija levittää lannan pellolle asianmukaisella tarkkuuslevittimellä. Lantaa levitetään kasvien ravinnetarpeen ja ympäristötukiehtojen edellyttämällä tavalla.

ARVIO TOIMINTAAN LIITTYVISTÄ RISKEISTÄ JA TOIMISTA HÄIRIÖTILANTEISSA

Hakemuksen mukaan toimintaan ei liity erityisiä riskejä. Sähkökatkojen varalta tilalla on automaattiaggregaatti. Tulipalojen osalta saatavilla on riittävä alkusammutuskalusto. Lämmönjakeluun on kotimaisen polttoaineen polttolaitos ja varalla kevyt polttoöljy. Ulkopuolisten pääsy kasvat-

tamoon estetään lukitsemalla kaikki kulkutiet. Tyhjäyksien yhteydessä lanta lastataan asfaltoidulla piha-alueella ja se siivotaan tyhjennysten jälkeen niin, ettei valumia pääse syntymään. Kaikille työntekijöille ohjeistetaan toiminta ongelmatilanteissa. Tilalla pidetään varastoituna kuiviketuresäkkejä esim. öljyvuotojen imeyttämistä varten. Pelastussuunnitelmaa päivitetään ja tilat tarkastetaan palo- ja pelastusviranomaisen toimesta.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Lupahakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Seinäjoen kaupungin sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston virallisilla ilmoitustauluilla 1.11.-2.12.2013 välisenä aikana. Hakemusasiakirjat ovat olleet kuulutusajana nähtävillä Seinäjoen kaupungintalolla. Ympäristölupahakemuksen vireilläolosta on tiedotettu sanomalehdessä Pohjankyrö sekä lähetetty tieto eläinsuojan lähinaapureille hakemusasiakirjoihin liitetyn tiedonantokirjelmän mukaisesti.

Lausunnot

Lupahakemuksesta on pyydetty lausuntoa Seinäjoen kaupunginhallitukselta ja ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelun viranhaltija toteaa lausunnossaan mm, että lähimmät naapurien asuinrakennukset sijaitsevat noin 200 metrin (kiinteistöt Kangas ja Niemelä), 240 metrin (kiinteistö Männikönranta) ja 250 metrin (kiinteistö Kivimäki) päässä suunnitellusta kasvattamosta.

Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen mukaan hakemuksen mukaisen uuden kasvattamon rakentaminen edellyttäisi noin 300 metrin etäisyyttä lähimmästä häiriintyvistä kohteesta. Laajennus sijoittuu kuitenkin pois päin lähimmästä naapureista. Etäisyys em. lähimmästä naapureista jo olemassa olevaan kasvattamoon ja nautakasvattamoon on lyhyempi kuin rakennettavaan kasvattamoon. Ympäristöluvan myöntämistä broilerikasvattamon laajentamiselle puolletaan.

Hakemuksessa on myös ilmoitettu, että broilerikasvattamon laajennuksen toteutuessa Yliluoman Mty luopuu nautojen kasvatuksesta samalla tilalla. Nautakasvattamon toiminnan loppuminen pohjavesialueella on ympäristön kannalta hyvä ratkaisu.

Lisäksi lausunnossa halutaan varmistaa, että seuraavat asiat huomioidaan lupamääräyksissä: Lannan levitysaloissa ja lantalaatan tilavuudessa tulee huomioida myös toiminnanharjoittajan muut eläinsuojat. Lannan levityspellosta on hakijan ilmoittamien tietojen mukaan pohjavesialueella 5 ha. Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaan liete-

lantaa tai jätevesiä ei saa levittää pohjavesialueelle. Pohjaveden muodostumisalueen ja pohjavesialueen ulkorajan väliselle vyöhykkeelle voidaan kuitenkin levittää kuivalantaa edellyttäen, että levitys tapahtuu keväällä, lanta mullataan vuorokauden kuluessa ja kerralla käytettävä lantamäärä ei ylitä kasvin yhden kasvukauden aikana tarvitsemaa typpimäärää.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa lausunnossaan mm, että lähimmät naapureiden vapaa-ajanrakennukset sijaitsevat olemassa olevasta broilerikasvattamosta noin 85, 105 ja 115 metrin etäisyyksillä. Etäisyys rakennettavasta kasvattamosta lähimpiin naapureiden asuin- ja vapaarakennuksiin suunnitelman mukaisella paikalla on noin 190, 220 ja 240 metriä. Lähimmät naapureiden asuinrakennukset sijaitsevat pääosin rakennettavan kasvattamon länsi- ja koillispuolella. Lämpimänä aikana, kasvatusjaksojen loppupuolella käytettävät jättipuhaltimet sijaitsevat lähimpiin naapureihin nähden kasvattamon kauimmaisessa päädyssä.

Tilan eläinmäärä on eläinyksiköiksi muutettuna lihanautojen kasvatus-toiminta huomioon ottaen tällä hetkellä noin 725 eläinyksikköä. Broilereiden kasvatus toiminnan laajentamisen ja lihanautojen kasvatus toiminnan lopettamisen jälkeen tilalla olisi 1590 eläinyksikköä. Etäisyysvaatimus tämän kokoiselle uudelle eläinsuojalle on ympäristöministeriön ohjeen 1/2010 liitteen neljä mukaan suotuisissa olosuhteissa noin 315, normaaleissa olosuhteissa noin 335 ja vaativissa olosuhteissa noin 405 metriä. Etäisyysvaatimukset koskevat uusia hankkeita, mutta niitä sovelletaan tapauskohtaisesti myös laajennuksiin. Yli 2,5-kertaisen laajennuksen katsotaan yleensä vastaavan uuden eläinsuojan rakentamista. Nyt tilan eläinyksikkömäärä kasvaa noin 2,2-kertaisesti.

ELY-keskus katsoo, että kyseessä olevassa hakemuksessa on kyse laajennuksesta. Ympäristöministeriön ohjeen mukaan laajennushankkeiden vähimmäisetäisyys lähimpään naapuriin tulisi olla 100 metriä. Nyt suunniteltavan laajennuksen myötä tilan eläinyksikkömäärä nousisi noin 119 %. ELY-keskus katsoo, että sijoituspaikka täyttää ympäristönsuojelulain mukaiset vaatimukset. Toiminnassa tulee kuitenkin edellyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoa.

Suunniteltu broilerikasvattamo sijaitsee Lamminkankaan vedenhankintaa varten tärkeän (I luokka) pohjavesialueen tuntumassa, noin 100 metriä sen rajalta. Lamminkangas on matala muodostuma, jossa pintamateriaali on enimmäkseen hienoa hiekkaa ja silttiä, karkeampien maalajien ollessa syvemmillä harjussa. Suunnitellusta kasvattamosta noin 400 metrin etäisyydellä luoteessa sijaitsee Untamalan Vesi Oy:n Lamminkankaan pohjavedenottamo. Pohjaveden päävirtaussuunta on luoteesta kaakkoon kohti Untamalanluomaa, mutta vedenotto voi kääntää virtaussuunnan kohti vedenottamoa.

Toiminnan laajentaminen pohjavesialueen ulkopuolella on mahdollista ja kun samalla pohjavesialueella harjoitettavasta lihanautojen kasvatustoiminnasta luovutaan, tilanne pohjavesialueen kannalta paranee. Suunniteltu kasvattamo sijaitsee etäämmällä pohjavesialueen rajasta, kuin aiemman suunnitelman mukainen kasvattamo. Uuden kasvattamon paikka on pohjavesialueen suojelun kannalta parempi.

Toiminta-alueen valumavedet eivät saa aiheuttaa vaaraa pohjavesialueen veden laadulle. Eläinsuojan ympäristön valumavedet tulee johtaa pois päin pohjavesialueesta. Mikäli valumavedet johdetaan pohjavesialueen läpi, voivat ne imeytyä pohjaveteen ja aiheuttaa vaaraa pohjaveden laadulle. Jos mahdollisessa tarkkailussa valumavedet todetaan puhtaksi, voidaan ne johtaa pohjavesialueen läpi ilman suojaustoimenpiteitä. Mikäli valumavesien epäillään aiheuttavan vaaraa pohjaveden laadulle, tulee ojiin rakentaa suojaukset valumavesien imeytymisen estämiseksi.

Peltolohkojen pohjavesialueilla sijaitseville osille ei tule levittää lietelantaa, virtsaa, pesuvesiä, jätevesiä, puhdistamo- tai sakokaivolietettä, puristenestettä tai muutakaan nestemäistä orgaanista lannoitetta. Kuivallannan levitys on sallittu pohjavesialueen ulkorajan sekä pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliselle alueelle, kun levitys tapahtuu keväällä. Tällöin lanta on mullattava mahdollisimman nopeasti ja kerralla käytettävä lantamäärä ei saa ylittää kasvin yhden kasvukauden aikana tarvitsemää ravinnemäärää. Muita kuin orgaanisia lannoitteita voidaan käyttää pohjavesialueella kasvin ravinnetarpeen edellyttämiä määriä. Kaivojen ympärille on aina jätettävä vähintään 30–100 metrin levyinen suojavyöhyke, jonka leveys määräytyy maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista. Torjunta-ainetta käytettäessä on varmistettava pakkauksesta voidaanko tuotetta käyttää pohjavesialueella.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta on jätetty neljä muistutusta.

A toteaa muistutuksessaan mm, että hän vastustaa edelleenkin suunniteltua broilerikasvattamon laajennushanketta kyseiselle paikalle sairautensa vedoten. Hänen omistamansa kesämökki (yli 30 v.) sijaitsee metsän reunassa ja tuuli kuitenkin puhaltaa peltoaukealta metsään päin. Hän pyytää huomioimaan muistutuksen, vaikka hän on kesämökilläinen ja asuu mökillä 4-5 kk.

B ja C toteavat muistutuksessaan mm, että he toivovat kiinnitettävän erityisen suurta huomiota lähinaapureihin, joita broilerikasvattamosta tulevat hajuhaitat saattavat häiritä. Kyseessä on laaja metsien ja rinteiden ympäröimä ”kattilan pohja”, jonne nämä kasvattamosta pääsevät raskaat hajut jäävät helposti seisomaan, eivätkä pääse normaalisti poistumaan ilmavirtojen mukana. Tilanne on aivan sama lähinaapureita ajatellen vaikka rakennuksen paikka muuttuu.

D toteaa muistutuksessaan mm, että hän omistaa vaimonsa kanssa kiinteistön Wainionpää 743-426-7-2. He vastustavat suunniteltua broilerikasvattamoa.

E ja F toteavat muistutuksessaan mm, että he vastustavat Ylibut ky:n lupahakemuksen mukaista uuden siipikarjatuotantoyksikön perustamista hakemuksessa merkitylle alueelle. Perusteluina he toteavat mm. seuraavaa:

1. Ennakkotapaukset Ylibut ky

Ylibut ky:n ympäristölupahakemus tulee hylätä perustuen ennakkotapauksiin, jossa em. Ylibut ky:n samalle alueelle suunnatut lupahakemukset siipikarjatoiminnan huomattavasta laajentamisesta on jo kahdesti saanut hylkäävän päätöksen. Seinäjoen seudun terveystyhtymän ympäristölautakunnan 9.9.1999 tekemä kielteinen päätös (liite 1), jonka Korkein hallinto-oikeus vahvisti omalla päätöksellään 8.1.2002 (liite 2). Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 1.7.2013 tekemä kielteinen päätös (liite 3).

Molemmissa aikaisemmin hylätyissä hakemuksissa siipikarjan tuotantomäärä olisi yli kaksinkertaistunut. Nyt haetussa luvassa tuotantomäärä tulisi 3,18 kertaistumaan, hakemuksen mukaista kasvattamoa ei tule käsitellä laajenuksena vaan täysin uutena laitoksena. Nykyinen hakemus ei missään tapauksessa muuta tilannetta edullisemmaksi asianosaisten kannalta.

2. Lihanautojen kasvatustoiminta

Yliuoman Maatalousyhtymän lihanautojen kasvatustoiminnalla on voimassa oleva ympäristölupa, täten maatalousyhtymän lausunto lihanautakasvatustoiminnan lopettamisesta tulee jättää huomiotta käsiteltäessä Ylibut ky:n siipikarjatuotantolaitoksen lupahakemusta.

3. Alueen maatalousvaltaisuus

Ylibut ky:n ensimmäinen ja hakemuksen mukainen tuotantolaitos sekä Yliuoman Maatalousyhtymän lihanautakasvattamo ovat lähialueen ainoat kotieläintuotantolaitokset. Etäisyys seuraavaan lähimpään kotieläintuotantolaitokseen on noin 1,66 km, ei voida vedota, että alue olisi useamman maatilan muodostama merkittävä kotieläintalouden keskittymä, jolloin lähiseudun asukkaiden tulisi vain sietää uuden tuotantolaitoksen mukanaan tuomat merkittävästi kasvaneet päästöt ja hajuhaitat.

4. Vaihtoehtoinen sijoitus tuotantolaitokselle

Ylibut ky:llä on jo toinen siipikarjaan erikoistunut tuotantolaitos Kosolantie 340:ssä (myös Rn:o 743-439-5-80), tuotantolaitos rakennettiin ko. paikalle kohdassa 1.1. esitetyn kielteisen päätöksen jälkeen. Yksiköiden väli-

nen etäisyys maanteitse on vain noin 1,74 km, tie on hyväkuntoinen, asfaltoitu ja valtion ympärivuotisesti ylläpitämä (liite 4 kartta), autolla matkaan kuluu noin 2 min ja traktorilla noin 4 min.

Kosolantie 340:ssä sijaitsevan tuotantolaitoksen alueella on jo tarvittava infrastruktuuri vesi, viemäröinti, sähkö sekä loistavat liikenneyhteydet. Laitoksen välittömässä läheisyydessä on toisen Ylibut ky:n osakkaan vakituinen asuinkiinteistö, täten päivittäiset valvontatoimenpiteet ja työtehtävät eivät aiheuta normaalista poikkeavia kuluja, investointeja tai työrasitusta. Alue on huomattavasti harvempaan asuttua, etäisyys lähimmän naapurin asuinkiinteistöön on yli 340 m. Suurin osa tuotantolaitosten toiminnasta on jo nykyäänkin pitkälle automatisoitua, tapahtumien ja eläinten monitorointi onnistuu mainiosti myös pitkiltä etäisyyksiltä nykyaikaisella IP-pohjaisella valvontatekniikalla. Muutamien kilometrien etäisyyttä tuotantolaitoksen ja Ylibut ky:n osakkaiden asuinkiinteistöjen välillä ei myöskään voida pitää kohtuuttomana, nykyaikana lyhyet kymmenien-satojen metrien työmatkat ovat harvinaisia. Ylibut ky ei tule saavuttamaan merkittäviä synenergiaetuja sijoittamalla tuotantolaitoksen erityisesti haetulle alueella.

Muistuttajat ehdottavat, että lupahakemuksessa suunniteltu tuotantolaitos sijoitetaan Kosolantie 340:n läheisyyteen, Rn:o 743-439-5-80, Yliuoman maatalousyhtymällä on Arkkeliksi ja Kakkuriksi kutsutuilla alueilla suuria pelto- ja metsäalueita, jotka soveltuvat erinomaisesti tuotantolaitoksen sijainniksi. On Ylibut ky:n sisäinen asia miten haluavat optimoida tuotantolaitostensa toiminnan tällä paremmin siipikarjatuotantoon soveltuvalla alueella. Uusi laitos voi olla myös siitosmunittamo tai jo olemassa olevalle munittamolle voidaan hakea tuotantosunnan muutosta broilerikasvattamoksi.

5. Hajuhaitat ja tuotantoyksikön etäisyys asutuksesta

Hakemuksessa Ylibut ky esittää miten erilaisia kiinteitä ja nestemäisiä aineita ja päästöjä hallitaan, mutta sivuuttaa kaasumaiset päästöt, joihin tuotantokapasiteetin 3,18 kertaistuminen tulee myös aiheuttamaan huomattavan lisäyksen. Niin pitkään kun tuotantolaitoksen optimaalisen lämpö- ja kaasutasapainon ylläpito perustuvat avoimeen suodattamattomaan ilmankiertoon eivät ilmateitse leviävät haitat ole kontrolloitavissa kiinteisiin ja nestemäisiin päästöihin rinnastettavalla tavalla. Hakemuksen mukaisella paikalla tuotantolaitos sijaitsisi täysin avoimessa maastossa peltojen ympäröimänä kaikista ilmansuunnista. Tuotantolaitoksen ja asiansaisten vakituisen asuinrakennuksen välissä tulisi olemaan suora näköyhteys, välissä ei ole kasvustoa, rakennuksia tai maanpinnanmuotoja, jotka estäisivät kaasumaisten päästöjen kulkeutumista asiansaisten asuinkiinteistölle. Sen sijaan kahden suuren toisistaan erilleen sijoitetun tuotantolaitoksen vaikutusalueella todennäköisyys joutua tuulen alapuolelle kasvaa entisestään.

Alan julkaisuissa sikaloiden ja siipikarjatilojen hajuhaittaa pidetään voimakkaampana ja ärsyttävämpänä kuin vastaavan eläinyksikkökoon lihanauta- tai lypsykarjatuotannosta aiheutuvaa hajuhaittaa, pääasiallisena syynä pidetään lannan korkeaa ammoniakkipitoisuutta. Nykyisestä Ylibut ky:n siipikarjatuotantolaitoksen lannasta haihtuvat kaasut aiheuttavat asianosaiselle voimakkaita oireita.

Ympäristöministeriön laatiman ohjeistuksen mukaan uuden eläinsuojan tulisi sijaita vähintään 200-500 metrin etäisyydellä lähimmästä asuinrakennuksesta tai muusta häiriintyvistä kohteesta. Edelleen todetaan, mikäli tuotantoyksikkö on sikala, kanala tai turkistarha edellytetään em. suurempia etäisyyksiä.

Asianosaisten vakituinen asuinkiinteistö sijaitsee noin 200 metrin etäisyydellä suunnitellusta uudesta tuotantolaitoksesta. Se suuntautuvatko kasvattamon jäähdytysilman poistoaukot asuinrakennuksesta poispäin tai jätetäänkö kasvattamon katto muutaman metrin matkalta vapaaksi ilmanvaihdon poistoaukoista, on täysin merkityksetöntä. Liitteen 5 karttaan on merkitty myös kaikki muut alueella sijaitsevat kiinteistöt, joissa vakituista tai osa-aikaista asutusta. Ympäristöministeriön suositteleman etäisyyden sisäpuolelle jää neljä vakituista asutusta käsittävää naapurikiinteistöä, seitsemän vapaa-ajan kiinteistöä, joissa osa-aikaista asutusta. Vapaa-ajan kiinteistöjen asumiskelpoisuudesta ja käyttöasteesta tulee pyytää tarkempi selvitys ko. kiinteistöjen omistajilta, luotettavaa selvitystä eivät voi antaa ympäristöluvan hakijana toimiva yritys tai tämän kirjelmän asianosaiset.

6. Pohjavesialueen läheisyys

Ylibut ky:n hakemuksessa uusi tuotantolaitos tulisi sijoittamaan tärkeän pohjavesialueen läheisyydessä (liite 6). Noin 440 m etäisyydellä suunnitellusta tuotantolaitoksesta sijaitsee Untamalan Vesi Oy:n vedenottamo. Vedenottamo toimittaa vettä lähes koko kylälle, lisäksi osa vedestä myydään Seinäjoen kaupungille.

Suunnitellun tuotantolaitoksen välittömässä läheisyydessä sijaitsee laskuoja, jonka virtaus kulkee pohjavesialueen läpi kohti Untamalanluomaa.

7. Vastuullisuus

On käymässä ilmi, että Ylibut ky:n ja sidosryhmässä vaikuttavan ison kansallisen toimijan aikaisemmat linjaukset ja investoinnit eivät olekaan olleet täysin optimaalisia: kallista valvontaa ja pitkiä suojaetäisyyksiä asutuksesta vaativa tuotantosuunta, useampi toisistaan häiriintyvä alituantosuunta ja ensimmäisen tuotantolaitoksen sijoittaminen keskelle asutuskeskittymää. Seinäjoen kaupungin Untamalan kylässä on suoritettu 2003-2012 välisenä aikana tilusjärjestely, jossa Yliluoman maatalousyhtymällä olisi ollut ensiluokkainen tilaisuus ostaa tai vaihtaa maa-alueita, jotka soveltuisivat paremmin Ylibut ky:n tarpeisiin.

Muistuttajat eivät voi hyväksyä, että Ylibut ky aikoo ulkoistaa strategisten virheiden vastuun lähiseudun asukkaille, on täysin käsittämätöntä, että aluksi yritys niin sanotusti maalaa itsensä nurkkaan huonolla päätöksenteolla ja myöhemmin käyttää omien päätöstensä omalle toiminnalleen aiheuttamia rajoituksia perusteluina ja vasta-argumentteina. Kyllä Ylibut ky:n täytyy pystyä hyväksymään tehneensä virheitä, jotka rajoittavat toiminnan laajentamista yrityksen kannalta helpoimmalla ja edullisemmalla tavalla.

8. Tulevaisuus

Jatkuvasti kohoavat tuotanto- ja investointikustannukset, maataloustuotteen supistuminen, elintarviketeollisuuden konsolidoituminen ja kilpailukyvyn kiristyminen rapauttavat jatkuvasti alkutuotantoon erikoistuneiden yritysten tuloksenteokkyä. Kotieläintuotantolaitoksiin investoivilla elintarviketeollisuuden jättiläisillä on jatkuva tarve kasvattaa sijoitetun pääoman tuottavuutta, esimerkiksi panostamalla entistä suurempiin kotieläintuotantoyksikköihin. Rahoittajien tarjoomiin mahdollisuuksiin on tartuttava tai riskinä on investointien karkaaminen kilpailevalle alkutuottajalle. Tulevaisuudessa Ylibut ky on pakotettu jatkuvaan tuotantokapasiteetin kasvattamiseen pystyäkseen takaamaan riittävän toimeentulon osakkailleen. Vaikka hakemuksen tuotantolaitos sijaitseekin kaava-alueen ulkopuolella on silti tarpeellista tehdä kokonaisuuden kannalta kestäviä ja kauaskantoisia ratkaisuja. Hakemusta käsiteltäessä tulee ottaa huomioon yrityksen potentiaaliset tulevat hankkeet, joita tullaan jälleen ajamaan laajenuksen nimikkeellä, kuten on nähty tapahtuvan maakunnan muissa vastaavissa hankkeissa.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on kirjeellä 3.12.2013 annettu mahdollisuus antaa vastine annetuista lausunnoista ja jätetyistä muistutuksista. Hakija toteaa vastineessaan seuraavaa:

Vastine E ja F:n muistutukseen

Ylibut ky:n vastine noudattaa muistutuksessa esitettyjä väitteitä:

- 1) Ylibut ky:n aikaisemmat lupahakemukset ennakkotapauksina ja hankkeen luonne

Muistutuksen jättäjien kirjelmässä mainituille korkeimman hallinto-oikeuden ja aluehallintoviraston päätöksille ei tule antaa lupahakemuksen harkinnassa mitään merkitystä. Ylibut ky:n ympäristölupahakemusta tulee tarkastella itsenäisesti siinä esitettyjen seikkojen valossa.

Muistutuksessa mainitulla korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisulla 8.1.2002 ei ole asiassa merkitystä, sillä kyseisessä ympäristölupahake-

muksessa oli kysymys luvan hakemisesta kalkkunatuotantoon ja siinä suojaetäisyys lähimpään naapuriin oli 68 metriä. Nyt puheena olevassa lupahakemuksessa on kysymys broilerintuotannosta ja suojaetäisyys siinä lähimpiin mahdollisiin häiriintyviin kohteisiin on 200 metriä.

Aluehallintoviraston päätöksellä 1.7.2013 ei ole tässä merkitystä, sillä päätöstä koskevassa hakemuksessa suojaetäisyys lähimpiin naapureihin oli noin 100 metriä ja nyt puheena olevassa lupahakemuksessa etäisyys on 200 metriä.

Ylibut ky:n lupahakemuksessa on kysymys vanhan toiminnan laajennuksesta eikä uudesta yksiköstä, kuten muistutuksessa virheellisesti väitetään. Toiminnanharjoittamisen alueella on ollut pitkään siipikarjanlihan tuotantoa ja paljon muutakin kotieläintaloutta. Kysymys ei siis voi olla lupaharkinnan kannalta uuden toimintayksikön luomisesta. Lupahakemuksen tulee soveltaa ympäristöministeriön kotieläintalouden laajennuksia koskevia ohjeellisia suojaetäisyyksiä.

Muistutuksen jättäjät ovat myös arvioineet väärin eläinmäärän kasvun. Nyt puheena olevan hankkeen toteutuessa eläinmäärä kasvaisi noin 2,2-kertaiseksi, ei muistutuksen väittämällä tavalla 3,18-kertaiseksi. Näin ollen hanke on ympäristöministeriön ympäristönsuojeluohjeen mukaisesti laajennus eikä uudiskohde (raja-arvo eläinmäärän kasvu 2,5-kertaiseksi).

2) Lihautojen kasvatustoiminnan lopettamisen merkityksestä

Muistutuksen jättäjien väite siitä, että lihakarjan tuottajien ilmoitus naudanhantatuotannon lopettamisesta toiminta-alueella ei olisi merkityksellinen, on perusteeton. Yliuoman maatalousyhtymän jäsenet ovat myös Ylibut ky:n omistajia. Kysymys on ympäristöluvan harkinnan kannalta samasta toiminnanharjoittajasta. Tällä lihautojen kasvatuksesta luopumisella on merkitystä, kun ajatellaan ympäristön häiriintymistä kokonaisuutena.

3) Alueen maatalousvaltaisuus

Alue, jolle ympäristölupaa haetaan, sijaitsee Seinäjoen kaupungin Ylistaron kaupunginosan Untamalan kylässä. Alue on perinteistä vahvaa eteläpohjalaista maatalousaluetta. Voidaan sanoa, että alueella harjoitetaan paikoitellen jopa ns. tehomaa-alausta. Eläintuotannosta johtuvat hajut ovat seudulle tavanomaisia. Muistutuksen jättäjien täytyy ymmärtää, että satunnaiset lannanhajut tällaisella maaseutualueella ovat tavanomaisia. Mahdollisten hajujen naapurisuuhdelain ja ympäristönsuojelulain mukaista rasittavuutta on arvioitava eri tavalla tällaisella alueella kuin esimerkiksi kasvavan omakotialueen lähetyvillä yleis- tai asemakaava-alueella.

Arvioitaessa toiminnan soveltuvuutta alueelle on huomioitava myös, ettei siellä ole voimassa olevaa asema- eikä yleiskaavaa. Kysymys on siis ns. haja-asutusalueesta.

4) Mahdollisuus vaihtoehtoiseen sijoituspaikkaan

Ylibut ky:llä ei ole muistutuksen jättäjien väittämän mukaisesti mahdollisuutta sijoittaa broilerintuotantoyksikön laajennusta ns. Kosolantie 340:n alueelle.

Muistutuksen jättäjien mainitsemalla alueella sijaitsee broilerin munitamo. Broilerin tuotannon prosessissa hygieniasyistä ja tautivaaran välttämiseksi ei ole sallittua sijoittaa tuotantolaitosta broilermunitamon läheisyyteen. Etäisyyden näillä yksiköillä on oltava vähintään kilometri. Tämä käytäntö ja vaatimus ilmenee hakemuksen liitteenä olevasta Atria Chick Oy:n lausunnosta.

Ylibut ky:llä ei munitamon sijainnin vuoksi ole mahdollisuutta sijoittaa tuotantorakennusta Kosolantie 340:een. Näin ollen muistutuksen jättäjien esittämällä muilla seikoilla alueen soveltuvuudesta ei ole merkitystä.

5) Hajuhaitat ja tuotantoyksikön etäisyys asutuksesta

Muistutuksen jättäjät väittävät Ylibut ky:n tuotantolaitoksen laajennuksen aiheuttavan sellaisia hajuhaittoja, että ne estävät ympäristöluvan myöntämisen. Niin ikään muistutuksen mukaan laajennetun tuotantoyksikön läheisyys on toiminnasta aiheutuvat hajut huomioiden liian läheinen ympärillä olevaan asutukseen.

Kuten edellä kohdassa 1) on todettu, kysymyksessä on aikaisemman tuotantolaitoksen laajennus. Ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeessa pidetään pääsääntöisesti laajentamistapauksissa riittävänä suojaetäisyytenä 100 metriä tuotantosuunnasta riippumatta.

Suojaetäisyyksiä on aina arvioitava tapauskohtaisesti ottaen huomioon alueen olosuhteet ja myös eläintenpidon tuotantosuunta. Suojaetäisyyksissä voi olla mittavia eroja esimerkiksi sianlihan tuotannon ja vähäpäästöisempien tuotantomuotojen välillä. Etäisyydet lähiasutukseen saavat olla lyhyempiäkin kuin ympäristöministeriön ohjeessa, kun on kysymyksessä vähäisen hajukuorman aiheuttava toiminta. Broilerin tuotanto on tyypillisesti tällaista vähäisen hajukuorman aiheuttavaa. Siinä broilerkanat kasvatetaan pienistä untuvikoista isoiksi kanoiksi. Kasvatusaika on noin 35-30 vuorokautta ja täten kasvatuseriä on vuodessa 6-7 kpl. Mahdolliset hajuhaitat keskittyvät vain kasvatuserän viimeiseen viikkoon, kun broilerit ovat isoimpia ja tuottavat eniten lantaa, kuten on lupahakemuksessa todettu.

Kesäaikaan kasvatuseriä osuus korkeintaan kaksi, joten naapurien vapaa-ajan viettoon osuvia "hajuajoja" on vain kahdesti. Asiassa merkittä-

vää on se, että naapureiden rakennukset sijaitsevat tuotantolaitoksesta koillis-pohjoinen suunnassa. Alueella vallitsevien tuuliolojen pohjalta 2/3 ajasta tuulee muusta suunnasta kuin broilerihallilta. Hajuhaitta on siis enintään 3-4 päivää kesäaikaan.

Asiassa on myös otettava huomioon, että Ylibutin tuotantolaitoksessa on ja tulee olemaan tehokkaat ylöspäin puhaltavat ilmanpoistopuhaltimet, jotka olennaisesti vähentävät hajuhaittoja. Ympäristöministeriön ohjeessa on pidetty tällaisia puhaltimia merkittävänä lupaharkintaan vaikuttavana tekijänä.

Tilalla on käytössä uudenaikainen tekniikka ja siisteydestä pidetään hyvää huolta. Kasvattamossa on nykyaikainen olosuhteiden tietokonepohjainen säätöautomaatiikka, jolla vältetään turhalta ilmastoinnilta ja lämmitykseltä. Hallin tyhjentämisen jälkeen se puhdistetaan huolellisesti ja puhdistuksen jälkeen alusta kuivutetaan turpeella tai kutterilla ennen uusien poikasten sisälle tuomista. Tämäkin vähentää hajuhaittoja. Broilereiden ruokinnassa ja juomaveden toimittamisessa pyritään siihen, että lantaan joutuisi mahdollisimman vähän ravinteita, jotka lisäävät sen hajua. Edellä mainitut tekniset ratkaisut ovat ns. parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT).

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että arvioitaessa eläinsuojan hajujen merkitystä ympäristölupaharkinnalle, juuri edellä mainitut tekniset ratkaisut ovat oleellisia.

Vastapuolet ovat asiassa tuoneet esille broilerin lannan muiden kotieläinten lantaa suuremman ammoniakkipitoisuuden ja siitä seuraavan voimakkaan hajuhaitan. Broilerin lannan aiheuttama haju on fakta, mutta asianmukaisilla ja nykyaikaisilla teknisillä ratkaisuilla lannan hajuhaitat voidaan saada minimaalisiksi.

Aluehallintoviraston on huomioitava, että lantaa käsitellään Ylibut ky:n tuotantomenetelmässä hyvin lyhyen aikaa ulkona. Broilerin tuotannossa broilerkanat kasvatetaan pienistä untuvikoista isoiksi kanoiksi. Kasvatusaika on noin 35-39 vuorokautta ja täten kasvatuseriä on vuodessa 6-7 kpl. Lannan käsittelyä ulkona mahdollisen emission aiheuttavalla tavalla tapahtuu kanojen kasvatuseriän kasvatettua teurasikäiseksi, jolloin broilerihalli tyhjenetään ja puhdistetaan. Hallin tyhjentäminen tapahtuu nopeasti. Teuraiden lastaus kestää noin 12 tuntia ja lannan ajoon kuluu yksi työpäivä. Toiminnan laajentaminen ei lisää lannanajon työpäiviä nykyisestä.

Aluehallintoviraston tulee naapureille aiheutuvan rasituksen arvioinnissa kiinnittää huomiota siihen, että lantaa ei varastoida tilalla, vaan se kuljetetaan välittömästi noin kilometrin päässä olevalle lantalaatalle. Lanta tyhjenetään hallista ehjällä kalustolla ja lastausalue on asfaltoitu, mikä minimoi sen tippumisen pihaan tai ajoväylille ja vähentää hajuhaittoja.

Vastineen jättäjien käsityksen mukaan itse lannan tyhjentäminen ei aiheuta juuri mitään hajuhaittaa.

Muistutuksen jättäjien väitteet mahdollisen lannan hajun allergisoivasta vaikutuksesta eivät vastineen antajan käsityksen mukaan ole uskottavia. Terveyshaitoista ei ole esitetty mitään näyttöä. Asiassa on otettava huomioon se, että muistuttajat ovat ammatiltaan maanviljelijöitä. He kykenevät väitetyistä allergiaoireista huolimatta tekemään muita maataloustöitä normaalisti. Esimerkiksi toinen muistuttajista on syksyisin työskennellyt viljakuivaamolla.

6) Pohjavesialueen läheisyys

Laajennuksella ei toimivaltaisten kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen ja ELY-keskuksen mukaan ole sellaista haitallista vaikutusta pohjavesialueelle, joka estäisi luvan myöntämisen.

Lisäksi hankkeen kokonaisvaikutus pohjavesialueelle on myönteinen, sillä tuotantolaitoksen laajennus johtaa lihakarjatuotannosta luopumiseen, joka on pohjavesialueelle riskisempää. Ympäristölupaharkinnassa olennaisinta tulee olla kokonaiskuormitus alueelle.

Laajennus ei aiheuta pohjavesille riskiä. Kaikki kasvattamon ja sosiaalitalojen vedet johdetaan umpisäiliöihin. Kasvattamon katolta tulevat sadevedet johdetaan putkia pitkin ojaan.

Toiminta-alueelta ei tule toiminnan likaamia vesiä, mitkä valuisivat em. ojaan. Toisaalta todetaan vielä, että pohjaveden virtaussuunta vedenotamolle on luoteesta eli vastakkaisesta suunnasta kuin suunniteltu laajennus.

7) ja 8) kohtien väitteet

Muistutuksen kohdissa 7 ja 8 esitetyillä väitteillä ei ole lupaharkinnassa merkitystä.

Muuta lupaharkinnassa huomioitavaa

Ylibut ky lausuu muiden ympäristölupahakemuksestaan jätettyjen muistutusten osalta ja aluehallintoviraston lupaharkintaa varten vielä seuraavaa:

1) Suojaetäisyydet ovat riittäviä

Riittävän suojaetäisyyden arvioiminen kotieläinsuojille on aina kokonaharkintaa. Ympäristöministeriön ohjeessa pääsääntöisesti riittävänä suojaetäisyytenä tuotantolaitoksen laajennuksessa on pidetty 100 metriä lähimpään mahdolliseen häiriintyvään kohteeseen. Puheena olevassa lupa-asiassa etäisyys lähimpään naapuriin on vähintään 200 metriä.

Ympäristöministeriön ohjeistuksessa kotieläinrakennusten sijoitusetäisyyteen vaikuttavista seikoista pienempää suojaetäisyyttä puoltavina seikkoina on pidetty mm. jo olemassa olevan yksikön laajennusta, pois-toilman puhaltamista korkealle ja naapuruston olemista maa- ja metsätalousaluetta.

Edellä mainittu huomioon ottaen noin 200 metrin suojaetäisyys lähimpään naapuriin on riittävä.

2) Broilerintuotannon ja kalkkunantuotannon erilaisuus

Aikaisemmin alueelle haetun ja ratkaisulla KHO 8.1.2002 hylätty ympäristölupahakemus ei sovellu ratkaisuoheeksi tähän lupahakemukseen, sillä tapauksessa oli kysymys kalkkunantuotannosta. Kalkkunat ovat isokokoisempaa karjaa kuin broilerit ja siten yksikön laajennussuunnitelma on ollut mittavampi.

3) Lihakarjantuotannon loppumisen huomioiminen

Ylibut ky:n edustajat ovat ilmoittaneet käsillä olevan ympäristölupansa hakemisen yhteydessä, että mikäli lupa broilerituotannon laajentamiseen saadaan, tullaan tilakokonaisuudella luopumaan nautakarjan lihantuotannosta, jolle on voimassa oleva ympäristölupa. Koska tilan lähetyvillä on pohjavesialuetta, pitää kunnallinen ympäristönsuojeluviranomainen nautan tuotantosunnasta luopumista erittäin myönteisenä ympäristölle.

Oikeuskirjallisuuden mukaan ympäristölupaa harkittaessa on arvioitava kokonaisvaltaisella lähestymistavalla alueen kokonaiskuormitusta ja alueen käyttömuotoja. Koska luvan hakija on luopumassa ympäristön kannalta haitallisemmasta nautatuotannosta, kokonaiskuormitus alueella tulee vähenemään. Toiminnan vaikutusalueen nykyiset ja tulevat käyttömuodot ovat oleellisia arvioitaessa pilaantumisvaikutusten todennäköisyyttä ja toiminnan sopivuutta alueelle. Tulevaisuudessa tapahtuva luopuminen nautatuotannosta on otettava huomioon jo nyt lupaharkinnassa.

4) Toiminnanharjoittamisen alue ja lähistön asutuksen luonne

Kuten edellä on mainittu, laajennus kohdistuu alueelle, jolla on voimakasta maataloutta ja joka on haja-asutusaluetta. Ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen mukaan alueen maatalousvaltaisuus ja harva asutus tukevat eläinsuojan sijoittumisedellytyksiä.

Suunnitellun laajennuksen lähimmät asutuskohteet ovat pääosin vapaaajan asutusta, jossa aikaa vietetään kesäisin. Ottaen huomioon sen, että hajuemissiota on kesällä korkeintaan kahdesti, on naapuruston vapaaajan asutukselle aiheutuva haitta minimaalista.

Muut muistutuksen jättäneet asuvat vakituisesti muualla. xx ja xx viettävät kesämökkillään lyhyitä aikoja. Suunniteltu laajennus ei sijaitse ”kattilan

pohjassa”, kuten Norrgårdin muistutuksessa on väitetty. Maaston muoto ei vaikuta ilmavirtoihin.

Vain etelä- ja lounaistuulet puhaltavat suunnitellulta laajennukselta Virtalan kesäasunnolle päin. Olisi sattumaa, että kahden kesällä tapahtuvan kasvatuserän loppupäivinä tuulisi Virtalan kesämökin suuntaan.

Yhdellekään muistutuksen tehneelle vapaa-ajan asukkaalle ei aiheudu kohtuutonta häiriötä. Haju- ym. häiriö on minimaalista ja satunnaista.

Sekä kunnallinen ympäristönsuojeluviranomainen että toimivaltainen ELY-keskus ovat puoltaneet ympäristöluvan myöntämistä. Vastineen antaja uudistaa kaiken aiemmin lupahakemuksessaan asiasta lausumansa.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto myöntää Ylibut ky:lle ympäristöluvan broilerien kasvatustoiminnalle ja sen laajentamiselle Seinäjoen kaupungin Untamalan kylään tilalle Yliluoma 743-439-5-80 tähän päätökseen liitetyn asemapiirroksen (päivätty 17.9.2013, päivitetty 4.10.2013) mukaisesti ja annettuja lupamääräyksiä noudattaen. Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksen ja sen täydennyksien mukaisesti ellei lupaehdoissa toisin määrätä.

Ympäristölupa myönnetään siten, että broilerikasvattamoissa voidaan pitää yhteensä **enintään 79 500 broileria** kasvatuserää kohden. Nykyisessä broilerikasvattamossa on tilat enintään 25 500 broilerille kasvatuserää kohden ja rakennettavassa broilerikasvattamossa enintään 54 000 broilerille kasvatuserää kohden.

Hakemuksessa esitetyn mukaisesti lihanautojen kasvatustoiminta tilalla tulee lopettaa pysyvästi ennen uuden broilerikasvattamon käyttöönottoa. Toiminnanharjoittajan tulee jättää vireille lihanautakasvattamon ympäristöluvan raukeamishakemus sekä suunnitelma toiminnan lopettamiseksi tarvittavista vesiensuojeluun ja jätehuoltoon liittyvistä kiinteistön kunnostamistoimenpiteistä Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun lihanautakasvattamon toiminta on lopetettu pysyvästi.

Lupamääräykset

1. Eläinsuojien ja lantaloiden rakenteet sekä lannan ja jätevesien varastointi

Broilerikasvattamoissa muodostuva lanta tulee varastoida vesitiivistä materiaalia olevalla lantalaatalla siten, että lantaa ei joudu ympäristöön. Broilerikasvattamoista muodostuvan lannan varastotilavuutta tulee olla **vähintään 1 193 m³**. Lantalaatan laajennus tulee toteuttaa hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti siten, että lantalaatan pohjan ala on vähintään **1 219 m²**. Lantalaatan mitoituksessa tulee huomioida myös

toiminnanharjoittajan broilerimunittamon toiminnasta muodostuvan lannan varastotilavuustarve. Lantalaatan laajennus tulee olla käyttövalmiina ennen uuden broilerikasvattamon käyttöönottoa. Lantalaatalla varastoitavan kuivikelannan kuiva-ainepitoisuus tulee olla vähintään 40 %. Hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti lantalaatan yksi reuna tulee olla varustettuna metrin korkuisella betonireunalla ja laatan pohja tulee muotoilla siten, että kaadot ovat laatan keskipistettä kohti. Tarvittaessa valumat lantalaatalta ympäristöön tulee estää riittävällä turvekerroksella laatan reunoilla.

Rakennettavan broilerikasvattamon pohjarakenteet tulee rakentaa vesitiivistä betonimateriaalista (vähintään K30-2 luokkaa) maa- ja metsätalousministeriön kyseisiä rakenteita koskevien rakentamishojien mukaisesti. Myös nykyisen broilerikasvattamon pohjarakenteet tulee olla rakennettu vesitiivistä betonimateriaalista (vähintään K30-2 luokkaa) maa- ja metsätalousministeriön kyseisiä rakenteita koskevien rakentamishojien mukaisesti.

Eläinsuojien pesu- ja desinfiointivedet tulee johtaa vesitiivistä materiaalia oleviin umpisäiliöihin. Eläinsuojien pesu- ja desinfiointivesien varastotilavuutta tulee olla yhteensä vähintään 120 m³, kun broilerikasvattamoiden pesussa käytetään hakemuksen mukaisesti painepesuripesua. Uusi pesuvesisäiliö (yli 81 m³) tulee rakentaa vesitiivistä betonimateriaalista ja kattaa kiinteällä katteella. Nykyinen pesuvesisäiliö (noin 90 m³) tulee olla rakennettu myös vesitiivistä materiaalista ja se tulee pitää katettuna kiinteällä katteella.

Rakennettavan broilerikasvattamon sosiaalityöjen WC-vedet tulee käsitellä valtioneuvoston asetuksen talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011) mukaisesti johtamalla jätevedet esim. riittävän kokoiseen ja katettuun erilliseen umpisäiliöön tai jätevedet tulee käsitellä kaupungin muulla hyväksymällä tavalla. Nykyisen broilerikasvattamon sosiaalityöjen WC-vedet tulee käsitellä valtioneuvoston asetuksen talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011) mukaisesti 15.3.2016 mennessä johtamalla jätevedet esim. riittävän kokoiseen ja katettuun erilliseen umpisäiliöön tai jätevedet tulee käsitellä kaupungin muulla hyväksymällä tavalla. Umpisäiliöt tulee tyhjentää riittävin väliajoin ja jätevedet tulee toimittaa Lakeuden jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti kaupungin jätevedenpuhdistamolle tai muulle laitokselle, jolla on ympäristölupa vastaanottaa kyseisiä jätevesiä.

Broilerikasvattamoiden lannan lastausalueet tulee olla tiivis pohjaista materiaalia esim. betonia tai asfalttia. Rakennettavan broilerikasvattamon lannan lastausalue tulee viemäroidä erilliseen riittävän kokoiseen umpisäiliöön tai broilerikasvattamon pesuvesisäiliöön. Kasvattamoiden lannan lastausalueet tulee puhdistaa lannasta välittömästi lannan kuormauksen päätyttyä. Broilerikasvattamoiden piha- ja kulkutiet, mikäli niitä ei ole asfaltoitu, tulee pitää riittävän kovapohjaisina. Broilerikasvattamoiden

piha-alueiden valumavedet tulee johtaa pois päin Lamminkankaan pohjavesialueesta.

Lannan kuljetus- ja levityskaluston pesu tulee suorittaa siten, että pesuvedet otetaan talteen johtamalla ne pesuvesisäiliöön tai muuhun erilliseen umpisäiliöön. Lannan, pesu- ja jätevesien säilytystilat tulee tyhjentää perusteellisesti vuosittain ja samalla tulee tarkistaa niiden kunto mahdollisten vaurioiden havaitsemiseksi.

2. Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

Lanta, eläinsuojien pesuvedet ja rakennettavan broilerikasvattamon lannan lastausalueelta kertyvät vedet tulee hyödyntää pellolla lannoitteena. Lantaa ja pesuvedettä voidaan toimittaa myös ympäristöluvan omaavaan laitokseen, jos ennen luovutusta esitetään valvontaviranomaiselle voimassa oleva luovutussopimus. Lannan levitykseen soveltuvaa peltoa tulee jatkuvasti olla käytettävissä ympäristölupahakemuksen mukaiseen toimintaan vähintään **284 hehtaaria**.

Lannan peltolevityksessä tulee noudattaa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamista koskevan valtioneuvoston asetuksen (931/2000) määräyksiä. Levityksessä tulee huomioida myös maaperän viljavuus, viljeltävän kasvin ravinnetarve sekä lannan typpi- ja fosforipitoisuus.

Lannan kuormaus ja kuljetus tulee hoitaa tarkoitukseen suunniteltua tiivistä kalustoa käyttäen siten, että lantaa ei joudu ympäristöön, teille, ojiin, vesistöön tai pohjaveteen ja, ettei siitä aiheudu kohtuutonta haittaa tai rasitusta naapureille. Mikäli kuljetusreitille pääsee putoamaan lantaa, tulee kuljetukset keskeyttää ja likaantuneet alueet puhdistaa välittömästi.

Lannanlevitys on kielletty lumipeitteiseen, routaantuneeseen tai veden kyllästämään maahan. Lannanlevitys on kielletty 15.10. - 15.4. välisenä aikana. Lantaa voidaan levittää syksyllä enintään 15.11. asti ja aloittaa levitys keväällä aikaisintaan 1.4., jos maa on sula ja kuiva niin, että vettä vesistöön ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Lantaa ei saa levittää nurmikasvuston pintaan 15.9. jälkeen. Lannan käyttö toistuvasti kevättulvien alle jäävillä peltoalueilla on kielletty perustettavaa kasvustoa lukuun ottamatta 1.10. - 15.4. välisenä aikana. Lannan käyttö on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin leveydellä lannan pintalevitys on kiellettyä, jos pellon kaltevuus ylittää kaksi prosenttia. Lannan pintalevitys on kiellettyä pelloilla, jonka keskimääräinen kaltevuus ylittää 10 %.

Pohjavesialueilla sijaitseville pelloille ei saa levittää pesuvesiä tai muuta nestemäistä orgaanista lannoitetta ellei toiminnanharjoittaja maaperätutkimusten tai muiden vastaavien luotettavien selvitysten perusteella osoita, että siitä ei aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa. Kuivalantaa ei saa levittää pohjavesialueen varsinaiselle muodostumisalueelle, mutta

levitys on sallittua pohjavesialueen ulkorajan ja pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliin sijoittuville pelloille, kun levitys tapahtuu keväällä ja kuivalanta mullataan välittömästi. Talousvesikaivojen ympärille tulee jättää vähintään 30 -100 metriä leveä lannalla käsittelemätön vyöhyke. Kasvinsuojeluaineita käytettäessä tulee varmistaa, että tuotteet soveltuvat pohjavesialueen viljelyyn. Eläinsuojien pesuvesien kuljetuksessa, käytössä ja levityksessä tulee noudattaa myös mitä edellä on lannan kuljetuksesta, käytöstä ja levityksestä määrätty.

Toiminnanharjoittajan tulee varmistaa, että lannan vastaanottajat ovat tietoisia siitä, mitä lannan levityksestä on määrätty maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamista koskevassa asetuksessa.

3. Hajuhaittojen vähentäminen

Broilerikasvattamoiden kuivikemateriaalina tulee käyttää pääasiassa turvetta. Broilerikasvattamoiden poistoilma tulee johtaa ulos eläinsuojien katolla sijaitsevien poistoilmahormien kautta. Lisäksi broilerikasvattamoissa voidaan käyttää ns. kesäkäytössä olevia jättipuhaltimia. Eläinten valkuaisruokinta tulee pyrkiä optimoimaan niin, että lantaan joutuvien tyyppiyhdisteiden määrä voidaan pitää mahdollisimman vähäisenä. Eläinsuojien sisätilat on pidettävä siistinä ja sisäilman lämpötila mahdollisimman alhaisella tasolla. Broilerikasvattamoiden ilmastoinnin ja olosuhteiden hallintaan liittyvien ohjausjärjestelmien kunnosta ja käytöstä tulee huolehtia siten, että hajuhaitat pysyvät mahdollisimman pieninä. Eläinsuojien, pesu- ja jätevesisäiliöiden ympäristö sekä kulkutiet on pidettävä hyvässä ja siistissä kunnossa.

Lanta tulee mullata tai pelto kyntää mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluttua levityksestä. Broilerikasvattamoista noin 500 metrin etäisyydellä sijaitsevilla peltoalueilla, lanta tulee mullata välittömästi, viimeistään neljän tunnin kuluessa levityksestä. Lanta on hyödynnettävä siten, että lannan levitysalojen välittömässä läheisyydessä asuville ei aiheuteta hajuhaittaa. Lanta on levitettävä tynellä säällä tai siten, että tuuliolosuhteet ovat naapureihin nähden suotuisat. Lannan levitystä juhlapyhinä tulee välttää.

4. Melu

Eläinsuojien toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää asumiseen käytettävillä alueilla melun keskiäänitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa 50 dB (klo 22.00–7.00) välisenä aikana.

Lannan ja rehujen kuljetukset sekä rehukuljetuksien purku tulee pyrkiä järjestämään arkisin (ma-pe) klo 7.00–22.00 välisenä aikana.

5. Jätteet

Toiminnassa muodostuvat jätteet on lajiteltava ja säilytettävä toisistaan erillään. Toiminnassa muodostuvien jätteiden varastointi on järjestettävä siten, ettei niiden varastoinnista aiheudu epäsiisteyttä, haju- tai terveyshaittaa, maaperän, pinta- tai pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa tai vaaraa ympäristölle.

Hyötykäyttöön soveltuvat jätteet tulee lajitella ja toimittaa ensisijaisesti kierrätykseen tai muuhun keräyspaikkaan Lakeuden jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti. Hyötykäyttöön kelpaamattomat tavanomaiset jätteet tulee toimittaa hyväksyttävään keräyspaikkaan Lakeuden jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Jäteöljyt ja muut vaaralliset jätteet on varastoitava katetussa tiivispohjaisessa varastossa, josta mahdolliset valumat voidaan kerätä talteen. Vaaralliset jätteet tulee toimittaa vastaanottoonpaikkaan, jolla on ympäristölupa ottaa vastaan kyseisiä jätteitä.

6. Eläinjätteet

Eläinten ruhot ja muu toiminnassa syntyvä eläinjäte tulee toimittaa hakemuksen mukaisesti Honkajoki Oy:lle tai muuhun ympäristöluvan omaavaan laitokseen käsiteltäväksi. Ruhojen ja muun eläinjätteen pitkäaikaista varastointia tulee välttää ja lyhytaikainenkin varastointi tulee järjestää siten, että se ei aiheuta terveyshaittaa, hajuhaittaa taikka epäsiisteyttä. Eläinjätettä ei saa haudata.

Ruhojen ja muun toiminnassa syntyvän eläinjätteen varastointi tulee tapahtua tiiviissä, jäädytettävissä olevassa raatokontissa tai muussa vastaavassa ruhojen kylmäsäilytykseen tarkoitettussa paikassa.

7. Kemikaalien ja polttonesteiden varastointi

Kemikaalien säilytykseen käytettävien säiliöiden tai astioiden tulee olla kannellisia ja niiden päällä tulee lukea mitä kemikaalia säiliö tai astia sisältää. Kemikaalit tulee säilyttää lukituissa tiloissa. Kemikaalien varastointi ja käsittely tulee tapahtua siten, ettei niistä aiheudu maaperän, pinta- tai pohjaveden pilaantumista.

Ulkona sijaitsevat maanpäälliset polttonestesäiliöt tulee olla kaksivaipaisia tai sijoitettuna suoja-altaaseen siten, että mahdolliset vuodot eivät pääse maaperään. Sadeveden pääsy suoja-altaaseen tulee estää katoksella tai muulla vastaavalla järjestelyllä tai suoja-altaat tulee varustaa öljynerotuskaivoon johtavalla tyhjennysputkella.

Polttonestesäiliöt tulee olla varustettuna ylitäytön estävällä järjestelmällä ja laponestolaitteella tai muilla vastaavilla laitteilla. Säiliöiden laitteet tulee lukita tankkausten väliaikoina ja säiliöt tulee pitää hyvässä kunnossa.

Varastointipaikan läheisyyteen tulee varata riittävä määrä imeytysturvetta tai vastaavaa materiaalia mahdollisten öljyvuotojen imeyttämistä varten. Mahdollisista vuodoista tulee ilmoittaa välittömästi hätäkeskukselle.

8. Toiminnan tarkkailu ja raportointi

Lannan, pesu- ja jätevesien säilytystiloja sekä polttonestesäiliöiden ja jätehuoltotilojen kuntoa tulee tarkkailla riittävän usein. Mikäli rakenteissa tai laitteissa havaitaan vaurioita tai toimintaongelmia, jotka voivat johtaa päästöjen tai haittojen syntymiseen, on ne välittömästi korjattava.

Lannasta tulee tehdä lanta-analyysit kokonaistypen, liukoisen typen ja liukoisen fosforin määrittämiseksi vähintään viiden vuoden välein.

Eläinsuojien toiminnasta tulee pitää kirjaa. Toiminnanharjoittajan tulee raportoida toiminnastaan seuraavat vuositiedot:

- eläinten määrä
- toiminnassa muodostuva lannan, pesu- ja jätevesien määrä (m³/vuosi)
- lannan, pesu- ja jätevesien toimituspaikat tai vastaanottajat ja – ajankohdat
- kuolleiden eläinten määrä (kpl/vuosi tai t/vuosi), toimituspaikat ja ajankohdat
- lanta-analyysin tulokset
- tiedot häiriötilanteista tai muista poikkeuksellisista tilanteista
- uudet tai muuttuneet lannan levitykseen käytettävät peltoalat ja sopimukset
- Euroopan päästörekisteriin (E-PRTR) raportoitavat tiedot (ammoniakki NH₃)

Toimintaa koskevat tiedot (vuosiraportti) tulee **vuosittain helmikuun loppuun mennessä** lähettää Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen, ellei valvontaviranomainen toisin määrää. Vuosiraportti tulee laatia käyttämällä ensisijaisesti sähköistä järjestelmää (ItellaTYVI –järjestelmä, www.tyvi.fi tai vastaava järjestelmä valvontaviranomaisen ohjeen mukaan).

9. Häiriö- ja poikkeustilanteet

Mahdollisista häiriöistä ja poikkeuksellisista tilanteista, jotka ovat aiheuttaneet tai saattavat aiheuttaa merkittäviä ympäristöhaittoja, on välittömästi ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen valvontaviranomaiselle ja Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on heti ryhdyttävä toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä poikkeuksellisten tilanteiden uusiutumisen ehkäisemiseksi.

10. Muut määräykset ja toiminnan muutokset

Toiminnanharjoittajan tulee olla riittävästi selvillä toimialansa erityisesti ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittämisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon. Erityisesti toiminnanharjoittajan tulee seurata hajupäästöjen vähentämiseen liittyvän parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittämistä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa eläinsuojien toiminnassa tapahtuvista olennaisista eläinmääriin, tuotantoon tai ympäristön pilaantumisriskiin liittyvistä muutoksista, toiminnan lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta hyvissä ajoin ennen toimenpiteisiin ryhtymistä valvontaviranomaiselle. Mikäli toiminta muuttuu tai olennaisesti laajenee, on toiminnalle haettava uusi ympäristölupa.

11. Käyttöönottoilmoitus

Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle rakennettavan broilerikasvattamon ja lantalaatan laajennusosan käyttöönotosta viimeistään 30 vrk ennen toiminnan aloittamista. Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle lihanautakasvattamon toiminnan pysyvistä lopettamisesta ja toimittaa valvontaviranomaiselle tiedoksi Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tekemä päätös koskien lihanautakasvattamon ympäristöluvan raukeamista.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristönsuojelulain 41 §:n 1 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa 1) terveyshaittaa, 2) merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, 3) ympäristönsuojelulain 7-9 §:ssä kiellettyä seurausta, 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, tai 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Pykälän 2 momentin mukaan toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä 6 §:ssä säädetään. Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja, että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan muun muassa kiinteistöä tai rakennusta ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, kuten esimerkiksi pölystä, hajusta tai melusta. Saman lainkohdan toisen momentin mukaan on rasituksen kohtuuttomuutta arvioitaessa otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntyminen ajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentin mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi muun muassa päästöistä, niiden ehkäisemisestä ja muusta rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, jätteistä sekä niiden synnyn ja haitallisuuden vähentämisestä. Ympäristönsuojelulain 46 §:n 1 momentin mukaan luvassa on muun muassa annettava tarpeelliset määräykset toiminnan käyttötarkkailusta, päästöjen ja jätehuollon sekä toiminnan vaikutusten tarkkailusta.

Lupaharkinta ja ratkaisun perustelut

Aluehallintovirasto myöntää ympäristöluvan, koska hakemuksen mukaisen broilerikasvattamoiden toiminta voidaan järjestää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimusten mukaisesti, kun otetaan huomioon annetut lupamääräykset.

Tilalla olevien nykyisten eläinsuojien (broilerikasvattamo 510 ey ja lihanautakasvattamo 244 ey) eläinyksikkömäärä on yhteensä noin 754 eläinyksikköä. Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeessa I/2010 liitteessä 4 on esitetty uusien, talouskeskusten ulkopuolelle rakennettavien kotieläinsuojien vähimmäissuositusetäisyydet häiriintyvistä kohteista. Mikäli kyseessä olisi uusi, talouskeskuksen ulkopuolelle rakennettava eläinsuoja, vähimmäissuositusetäisyys häiriintyvistä kohteesta edellyttäisi kyseessä olevan kokoiselta 79 500 broilerin kasvatustoiminnalta (1 590 ey) vähintään 340 metrin etäisyyttä normaaleissa olosuhteissa ja vaativissa olosuhteissa vähintään 400 metrin etäisyyttä. Aluehallintovirasto katsoo, että hakemuksen mukainen tuleva eläinmäärä (1 590 ey) on eläinyksiköinä noin 2,1-kertainen nykyisten ympäristölupien eläinmääriin (yhteensä 754 ey) nähden, joten kyseessä on olemassa olevan toiminnan laajennus. Laajennushankkeissa voidaan suojaetäisyyksiksi hyväksyä jonkin verran lyhyemmät etäisyydet kuin uusissa tai uuteen toimintaan rinnastettavissa hankkeissa. Aluehallintovirasto katsoo, että suojaetäisyydet lähimpiin naapureiden asuin- ja vapaa-ajanrakennuksiin ovat riittävät. Ratkaisussa on otettu huomioon, että lupahakemuksessa esitetyn mukaisesti lihanautojen kasvatustoiminta tilalla lopetetaan ennen uuden broilerikasvattamon käyttöönottoa.

Kun otetaan huomioon annetut lupamääräykset, eläinsuojien sijaintipaikan ympäristön, eläinsuojien eläinmäärän, eläinsuojien sijainnin naapureihin nähden sekä se, että lannan varastointia ei tapahdu kasvattamoi-

den yhteydessä, toiminta ei todennäköisesti aiheuta kohtuutonta rasitusta tai muuta olennaista haittaa naapureille.

Hajuhaittojen vähentämiseksi luvassa on annettu mm. määräykset turpeen käytöstä kuivikemateriaalina, pesuvesisäiliöiden pitämisestä katetuna/kattamisesta kiinteillä katteilla, eläinsuojien poistoilman johtamisesta ulos katolla sijaitsevien poistoilmahormien kautta, kasvattamoiden ilmastoinnin ja olosuhteiden hallintaan liittyvien ohjausjärjestelmien kunnosta ja käytöstä huolehtimisesta ja lannan levittämisestä eläinsuojien lähialueella.

Eläinsuojatoiminta kyseisellä paikalla täyttää luvan myöntämisen edellytykset, mikäli annettuja lupamääräyksiä noudatetaan. Ympäristöluvan myöntäminen ei edellytä, että toiminta olisi täysin hajutonta tai haitatonta.

Lupamääräysten perustelut

Lannan varastointitilojen mitoituksesta on annettu määräykset valtioneuvoston asetuksessa (VNA 931/2000) maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta. Lannan ja eläinsuojien pesuvesien varastointitilavuuden tulee vastata 12 kuukauden laskennallista varastotilavuutta. Valtioneuvoston asetuksen maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000) sekä maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräykset ja - ohjeet (MMM-RMO-C4) mukaan lannan varastotilojen sekä eläinsuojien pohjarakenteiden tulee olla vesitiivistä materiaalia suorien valumien estämiseksi.

Ympäristöluvan mukainen eläinmäärä tuottaa laskennallisesti lantaa yhteensä 1 193 m³ vuodessa. Pesuvesisäiliömitoitus on vähintään 120 m³ (1,5 m³/1 000 broileria/vuosi), kun kasvattamoiden pesussa käytetään hakemuksen mukaisesti painepesuripesua. Toiminnanharjoittaja on esittänyt riittävästi lannan ja pesuvesien varastotilavuutta.

Eläinsuojien sosiaalitilojen WC-vedet tulee käsitellä Valtioneuvoston asetuksen talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011) mukaisesti johtamalla jätevedet esim. umpisäiliöön tai jätevedet tulee käsitellä muulla kaupungin hyväksymällä tavalla. Muodostuvat umpisäiliölietteet tulee toimittaa Lakeuden jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti kaupungin jätevedenpuhdistamolle tai muulle laitokselle, jolla on ympäristölupa vastaanottaa kyseisiä jätteitä.

Lantalaatan, pesu- ja jätevesisäiliöiden vuosittaisella perusteellisella tyhjentämällä varastojen hyötytilavuuden säilyminen ja tyhjentämisen yhteydessä voidaan tarkastaa varastojen rakenteiden kunto. (määräys 1)

Vaatus lannan levitykseen tarvittavasta peltopinta-alasta perustuu ympäristöministeriön ohjeeseen kotieläintalouden ympäristönsuojelusta (1.7.2009). Peltopinta-alatarve on vähintään yksi peltohehtaari 280 broi-

leria kohden. Toiminnanharjoittaja on esittänyt riittävästi peltoa lannan levitystä varten ylilannoituksen ja ravinteiden huuhtoutumisriskin ehkäisemiseksi.

Lannan levityksessä tulee ottaa huomioon valtioneuvoston asetuksen (931/2000) kasvilajikohtaiset enimmäislannoitusmäärät. Viljavuusanalyysiin, lannan ravinnesisältöön ja kasvin todelliseen ravinnetarpeeseen perustuvat levitysmäärät vähentävät ylilannoitusriskiä ja sen myötä ylimääräisten huuhtoutumiselle alttiiden ravinteiden määrää maassa. Pohjavesialueilla sijaitseville pelloille ei saa levittää pesuvesiä tai muutakaan nestemäistä orgaanista lannoitetta ellei toiminnanharjoittaja maaperätutkimusten tai muiden vastaavien luotettavien selvitysten perusteella osoita, että siitä ei aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa. Kuivalantaa ei saa levittää pohjavesialueen varsinaiselle muodostumisalueelle, mutta levitys on sallittua pohjavesialueen ulkorajan ja pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliin sijoittuville pelloille, kun levitys tapahtuu keväällä ja kuivalanta mullataan välittömästi. (määräys 2)

Määräys turpeen käytöstä kuivikemateriaalina on annettu hajupäästöjen vähentämiseksi. Eläinsuojan hajupäästöt laimenevat parhaiten, kun poistoilma johdetaan ulos eläinsuojien katolla sijaitsevien poistoilmahormien kautta. Tutkimusten mukaan eläinsuojan aiheuttamiin hajuhaittoihin vaikuttaa olennaisesti mm. rehujen valkuaispitoisuus, joten ruokinnan optimoinnilla voidaan välttää ylimääräisen valkuaisen antamista eläimille. Lannan matalampi typpiyhdisteiden määrä voi jossain määrin alentaa mm. haihtumiselle alttiina olevien ammoniakkiyhdisteiden määrää. Lannan sisältämien hajuhaittoja aiheuttavien kaasujen muodostumista voidaan vähentää myös pitämällä eläinsuojat viileänä sekä eläinsuojien, pesu- ja jätevesisäiliöiden ympäristö hyvässä ja siistissä kunnossa. (määräys 3)

Melulle asetetut raja-arvot vastaavat valtioneuvoston päätöksen (993/1992) melutason ohjearvoja. Määräys lannan ja rehujen kuljetuksista ja rehukuormien purkamisesta on annettu liikenteestä aiheutuvien meluhaittojen vähentämiseksi. (määräys 4)

Jätehuoltoa koskevat määräykset on annettu, koska toiminnanharjoittaja on velvollinen huolehtimaan vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden asianmukaisesta varastoinnista sekä maaperän ja pinta- tai pohjavesien pilaantumisen estämisestä. Toiminnanharjoittajan on myös huolehdittava jätehuollon asianmukaisesta järjestämisestä, kuten vaarallisten jätteiden toimittamisesta asianmukaiseen käsittelyyn sekä hyötyjätteiden ja hyötykäyttöön kelpaamattomien jätteiden pitämisestä erillään muista jätteistä ja niiden toimittamisesta asianmukaiseen käsittelyyn. (määräys 5)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (1069/2009) mukaan eläinten ruhot ja muu eläinjäte on käsiteltävä eläinjätteen poltto- tai käsittelylaitoksessa. Eläinruhojen ja muun eläinjätteen varastointia ja käsitte-

lyä koskeva määräys on annettu terveys-, ympäristö- ja hajuhaittojen ehkäisemiseksi. (määräys 6)

Kemikaalien ja polttonesteiden varastointia koskeva määräys on annettu maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisriskin ehkäisemiseksi. (määräys 7)

Tarkkailemalla säännöllisesti lannan, pesu- ja jätevesien säilytystilojen rakenteita sekä polttonestesäiliöiden kuntoa voidaan varmistua niiden tiiveydestä ja ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin mahdollisten vuotojen ilmaannuttua. Toiminnasta on edellytetty pidettävän vuosittaista kirjanpitoa valvonnallisista syistä. (määräys 8)

Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeustilanteissa on määrätty viranomaisien ja lähiasukkaiden tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisesti annettavien viranomaisohjeiden vuoksi. (määräys 9)

Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi tietoinen toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Toiminnan ja ympäristön kannalta paras käyttökelpoinen tekniikka kehittyy vähitellen ja sitä tulee ottaa käyttöön, jos päästöjä tai jätteitä voidaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan vuoksi vähentää olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia.

Ilmoituksella varmistetaan tiedonkulku valvontaviranomaiselle toiminnassa tapahtuvista muutoksista kuten laajentamisesta tai tuotantosuunnan muuttamisesta. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava myös muista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista. Ilmoituksen perusteella viranomaisen tarkastelee muutoksen vaikutuksia nykyisessä luvassa annettuihin määräyksiin ja arvioi onko lupaa tarpeen muuttaa. (määräys 10)

Käyttöönottoilmoitus sekä ilmoitus lihanautojen kasvatustoiminnan lopettamisesta on määrätty valvonnallisista syistä. Ilmoitus voidaan tehdä joko kirjallisesti tai suullisesti. (määräys 11)

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Aluehallintovirasto on päätöksessään ottanut huomioon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelun viranhaltijan lausunnoissa esille tuotuja asioita lupamääräyksistä 1, 2, 3 ja 10 ilmenevällä tavalla.

Muistutukset

Ympäristöluvan myöntämisedellytykset tutkitaan ympäristölupaprosessissa hakemuskohtaisesti. Laajennushankkeissa voidaan suojaetäisyyksiksi hyväksyä jonkin verran lyhyemmät etäisyydet kuin uusissa tai uuteen toimintaan rinnastettavissa hankkeissa. Ympäristöluvan myöntämi-

nen ei edellytä, että toiminta olisi täysin hajutonta tai haitatonta. Ratkaisussa on otettu huomioon, että lannan varastointia ei tapahdu broilerikasvattamoiden yhteydessä ja että lupahakemuksessa esitetyn mukaisesti lihanautojen kasvatustoiminta tilalla lopetetaan ennen uuden broilerikasvattamon käyttöönottoa.

Hajuhaittojen vähentämiseksi luvassa on annettu mm. lupamääräyksissä 2 ja 3 määräykset turpeen käytöstä kuivikemateriaalina, pesuvesisäiliöiden pitämisestä katettuna/kattamisesta kiinteillä katteilla, eläinsuojien poistoilman johtamisesta ulos katolla sijaitsevien poistoilmahormien kautta, kasvattamoiden ilmastoinnin ja olosuhteiden hallintaan liittyvien ohjausjärjestelmien kunnosta ja käytöstä huolehtimisesta, lannan lastausalueiden puhdistamisesta välittömästi lannan kuormauksen päätyttyä ja lannan levittämisestä eläinsuojien lähialueella.

Uuden broilerikasvattamon sijaintipaikka sijaitsee Lamminkaan pohjavesialueen ulkopuolella. Ratkaisussa on otettu huomioon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus lausunnossa todettu, että toiminnan laajentaminen pohjavesialueen ulkopuolella on mahdollista ja kun samalla pohjavesialueella harjoitettavasta lihanautojen kasvatustoiminnasta luovutaan, tilanne pohjavesialueen kannalta paranee. Lupamääräyksessä 1 on annettu määräys, että broilerikasvattamoiden pohjarakenteet tulee rakentaa/olla rakennettu vesitiiviistä betonimateriaalista, pesuvesien johtamisesta vesitiivistä materiaalia oleviin pesuvesisäiliöihin ja pesuvesisäiliöiden mitoituksesta sekä broilerikasvattamoiden piha-alueiden valumavesien johtamisesta pois päin Lamminkaan pohjavesialueesta.

Luvan myöntämisedellytyksiä tutkittaessa on selvitetty, että ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaisia vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja ei sijaitse lähi-alueella siten, että hankkeesta ei muodostuisi luvanhakijalle kokonaan uutta hanketta. Lupahakemukseen liitettyssä Atria Chick Oy:n lausunnossa ja hakijan vastineessa on tuotu esille, että broilerimunittamoa ja broilerikasvattamoa ei voida sijoittaa saman talouskeskuksen alueelle, vaan niillä täytyy olla etäisyyttä vähintään kilometri.

Edellä mainitun ja päätöksen perusteluissa mainittujen seikkojen perusteella aluehallintovirasto katsoo, että toiminnalle voidaan myöntää ympäristölupa.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Tämä lupapäätös on voimassa toistaiseksi. Mikäli toiminnassa tapahtuu päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävä tai muu ympäristön kannalta olennainen muutos, on toiminnalle haettava uutta ympäristölupaa. Tämä päätös on voimassa, kunnes uudesta lupahakemuksesta tehty päätös on lainvoimainen. Mikäli toimintaa tai sen aloittamisen kannalta

olennaisia toimia ei ole aloitettu viiden vuoden kuluessa luvan lainvoimaiseksi tulosta, voi luvan myöntänyt toimivaltainen lupaviranomainen päättää luvan raukeamisesta.

Lupamääräysten tarkistaminen

Hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi on tehtävä **28.2.2024** mennessä. Hakemuslomake täytetään pääosin, kuten ympäristölupaa haettaessa. Hakemuksen liitteinä on esitettävä voimassa olevien säädösten edellyttämien selvitysten lisäksi toiminnan vuotta 2023 koskeva kirjanpito, viimeisin lanta-analyysi ja suunnitelma toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien ympäristö- ja hajuhaittojen vähentämiseksi.

Korvattavat päätökset

Tämä päätös korvaa lainvoimaiseksi tultuaan Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunnan 25.3.2011 myöntämän ympäristöluvan.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän lupapäätöksen määräyksiä ankarampia tai lupapäätöksestä poikkeavia säännöksiä päätöksen voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta tämän päätöksen estämättä noudatettava.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämän päätöksen mukaista toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin tämä päätös on lainvoimainen.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 28 §, 41-43 §, 45-46 §, 55-56 §, 96-97 §, 100 §, 105 §

Ympäristönsuojeluasetus 15-19 §, 21-22 §, 30 §

Laki eräistä naapurussuhteista 17 §

Jätelaki (646/2011) 8 §, 13 §, 29 §, 72 §, 91 §, 118 §, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 4 §, 7 §

Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

LISÄKSI ON OTETTU HUOMIOON

Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräykset ja -ohjeet (MMM-RMO-C4)

Ympäristöministeriön ohje kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 1.7.2009

Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011)

Paras käytettävissä oleva tekniikka kotieläintaloudessa (Suomen ympäristö 564)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveysturvallisuudesta (1069/2009) ja sen täytäntöönpanosta annettu komission asetus (142/2011)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu **2 285 euroa**. Lasku lähetetään myöhemmin valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Ympäristönsuojelulain 105 §:n mukaan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruutta määrättäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa tai ympäristöministeriön asetuksessa säädetään. Aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) liitteenä olevan maksutaulukon mukaan hakemuksen mukaisen eläinsuojan lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 4 570 euroa. Toiminnan olennaista muuttamista koskevan lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 50 % taulukon mukaisesta maksusta, joten käsittelymaksuksi tulee 2 285 euroa.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto tiedottaa tästä päätöksestä julkisesti kuuluttamalla Seinäjoen kaupungin ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston virallisella ilmoitustaululla Vaasassa sekä sanomalehdessä Pohjankyrö.

JAKELU

Päätös

Hakijalle

Tiedoksi

Seinäjoen kaupunginhallitus

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat (sähköisesti)

Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset, joille on annettu erikseen tieto ympäristölupahakemukselta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.

LIITTEET

- 1) Valitusosoitus
- 2) Sijaintikartta
- 3) Asemapiirros

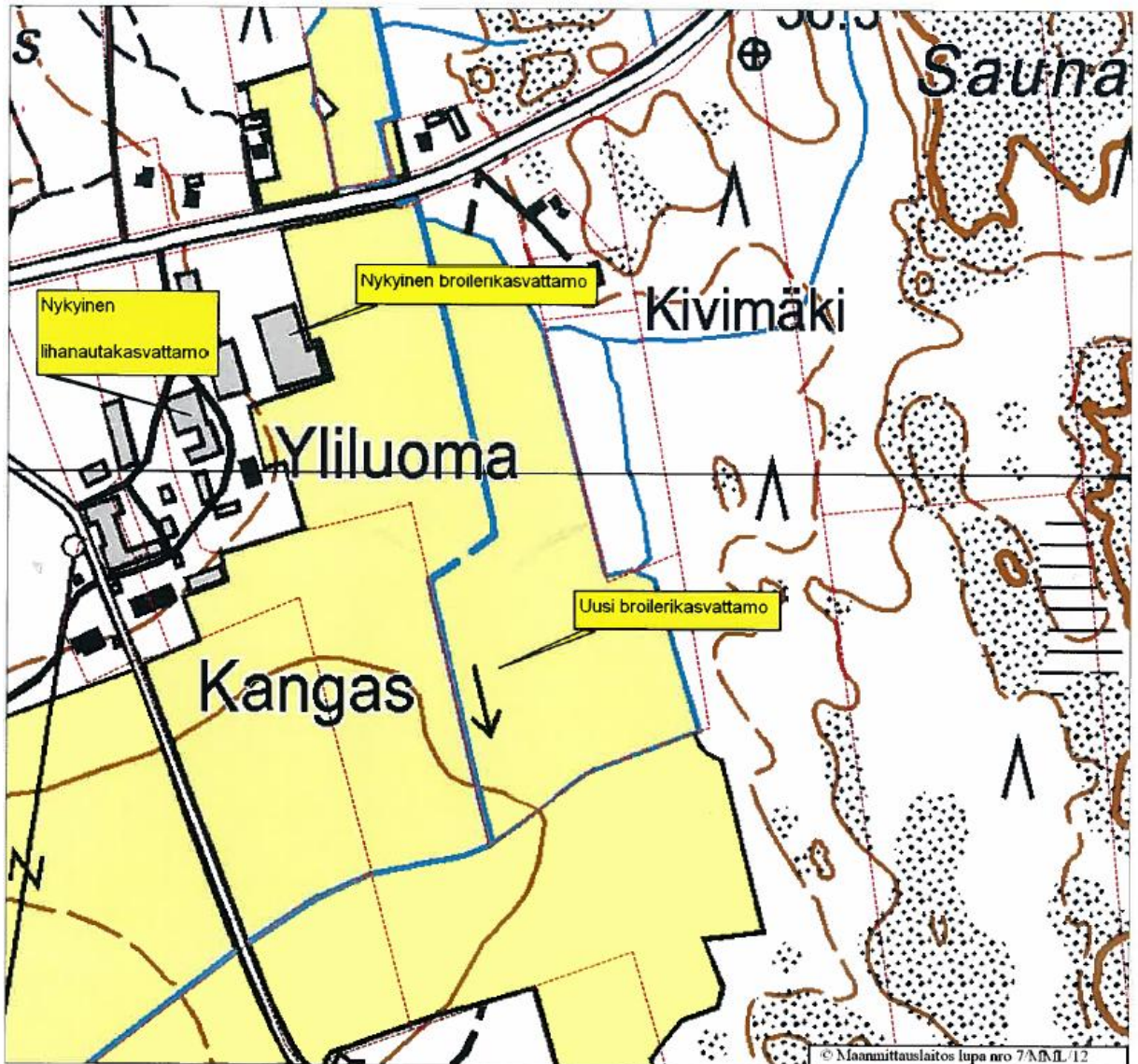
Mikaela Rudnäs

Maarit Vuorela

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Mikaela Rudnäs ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Maarit Vuorela.

VALITUSOSOITUS**LIITE 1**

Valitusviranomainen	Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 10.3.2014.												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla) 												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä <ul style="list-style-type: none"> - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta 												
Valituksen toimittaminen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.												
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot	<table border="0"> <tr> <td>käyntiosoite:</td> <td>Wolffintie 35,65200 Vaasa</td> </tr> <tr> <td>postiosoite:</td> <td>PL 200, 65101 Vaasa</td> </tr> <tr> <td>puhelin:</td> <td>0295 018 450</td> </tr> <tr> <td>telekopio:</td> <td>06-317 4817</td> </tr> <tr> <td>sähköposti:</td> <td>kirjaamo.lansi@avi.fi</td> </tr> <tr> <td>aukioloaika:</td> <td>klo 8 - 16.15</td> </tr> </table>	käyntiosoite:	Wolffintie 35,65200 Vaasa	postiosoite:	PL 200, 65101 Vaasa	puhelin:	0295 018 450	telekopio:	06-317 4817	sähköposti:	kirjaamo.lansi@avi.fi	aukioloaika:	klo 8 - 16.15
käyntiosoite:	Wolffintie 35,65200 Vaasa												
postiosoite:	PL 200, 65101 Vaasa												
puhelin:	0295 018 450												
telekopio:	06-317 4817												
sähköposti:	kirjaamo.lansi@avi.fi												
aukioloaika:	klo 8 - 16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.												

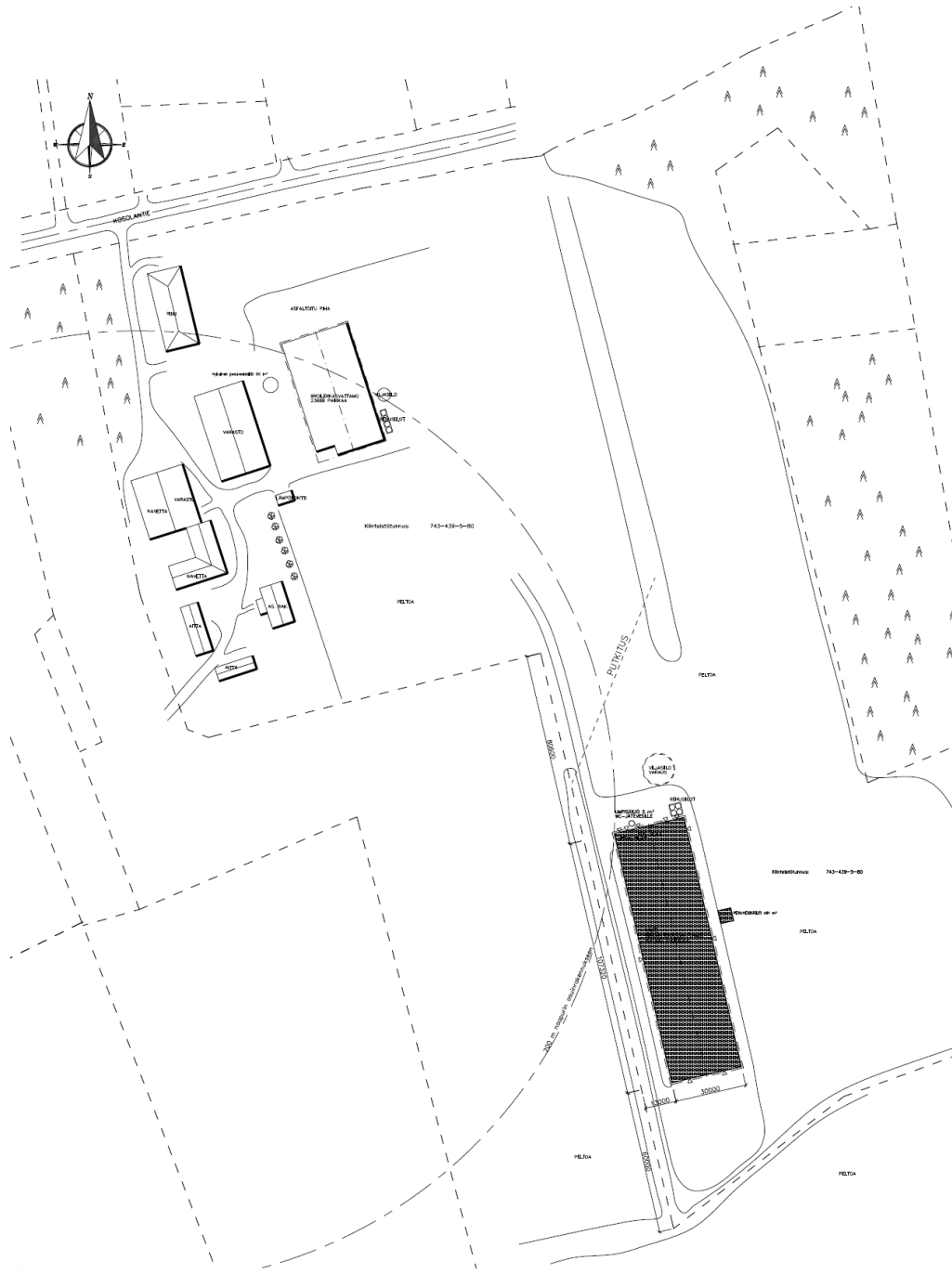

Mittakaava 1:4043 Ruutujako 1 km

Koordinaattijärjestelmä: KKJ-yk

Nurkkapisteen koordinaatit: 7001584:3279202 - 7002323:3279986

A		Asemapiirustus yhdistetty, mittakaava muutettu		HRJ	4.10.2013
TUNN.	LUKUM.	MUUTOS			NPMK, PVM
Kaavaprosessi/Paja	Kortti/tila	Tarvike/tila	Yhteystietojen merkinnät		
Untamala	Yliuoma	5:80			
Rakennuksen nimi/Rakennuksen kuvaus/Rakennustyyppi/Rakennustunnus					
Rakennustyyppi	Uudisrakennus	Rakennus	Pääpiirustus	Jäsenin no	
Rakennuskäyttö	Broilerkasvattamo	Ylibut Ky	Asemapiirustus	Mittakaava	
	Kosolantie 183	61440 Untamala		1:1000	
Suunnittelija	FarmPlan	FarmPlan Oy Peltokatu 3, 00500 LAAJAVUO p.09-25424000 www.farmplan.fi	Tilinumero	Rakennuksen tunnus	Muutos
			1352	YMP01	
Vastuutaikaa suositellaan 10% tuloista, maksu 30 päivän kuluessa			Suunnittelija	Tiedosto	
Hannu Rintasaari, RI			17.9.2013	ARK	